Татарстан Республикасы
Азнакай муниципаль районы
«Үзәкләштерелгән китапханәләр берл
муниципаль бюджет учреждениясенең
Митрәй авыл китапханәсе

ТӘКЪДИМ ИТӘ:

«Куен дәфтәре»

(сугыш ядкаре)

Китапханәче:
Сиразиева Гөләндәм Фәрит кызы

Куен дәфтәре - Абдуллин Мөгавия Габдулла улының дәһшәтле еллар ядкаре.

Абдуллин Мөгавия Габдулла улы

11.10.1924-6.10.2001

Азнакай районының Урманай авылында туган. 7 еллык мәктәпне тәмамлаганнан соң, колхозда төрле эшләрдә эшләгән. 1942 елның август аенда армиягә алганнар. 1947 елда Урманай авылына исән-сау әйләнеп кайта. Сугыштан кайткач, Авыл Советы секретаре, аннан соң Авыл советы председателе, 1959 елдан ферма бригадиры булып эшли. Лаеклы ялга кадәр шушы хезмәт белән шөгыльләнә.

М.Абдуллинның фронт юллары картасы

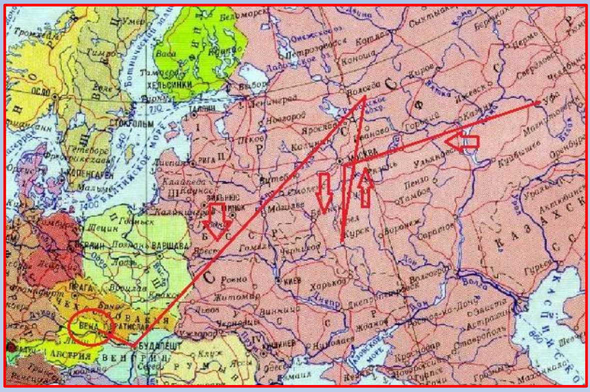

1942 елда Суслангир, янадан Владимир лагеренда сугышка әзерлек үткәргәннән сон, Ленинград фронтына сугышка озатканнар. Һөҗүмгә барганда яраланган, Вологда өлкәсендә 1943 елның маена кадәр дәваланган. Кабат частена кайткан һәм пулемет ротасында хезмәт иткән. Курск, Сумск, Полтау өлкәләрен азат итүдә катнашкан. Сугыш вакытында башта Венгрия илләрен, Балатун күлен һәм бик күп шәһәрләрне азат итә барып, Будапешт шәһәрен азат итүдә урам сугышында катнашкан.

Хәрби заданиеләрне үтәгәндә күрсәткән батырлыклары өчен бирелгән Дәүләт бүләкләре

Бөек Җиңү көнен искә алу

«9 май көнне төнлә сугыш бетте дигән хәбәр алдык. Шуннан 3 көн, 3 төн буена салют бирдек. Сугыш беткәннән соң, Вена шәһәре аркылы парад белән үттек.”

Әлеге куен дәфтәрендәге истәлекле дә, гыйбрәтле дә, аянычлы да шулай ук, шатлыклы да вакыйгалар Абдуллин Мөгавия Габдулла улы тарафыннан 1937-1938 нче елларда ук языла башлаган. (рәс. №1)

№ 1 ***«… 37-38- елны 5 –…. укыдым. Җәй көне Ютазага кунакка бардым. .»***

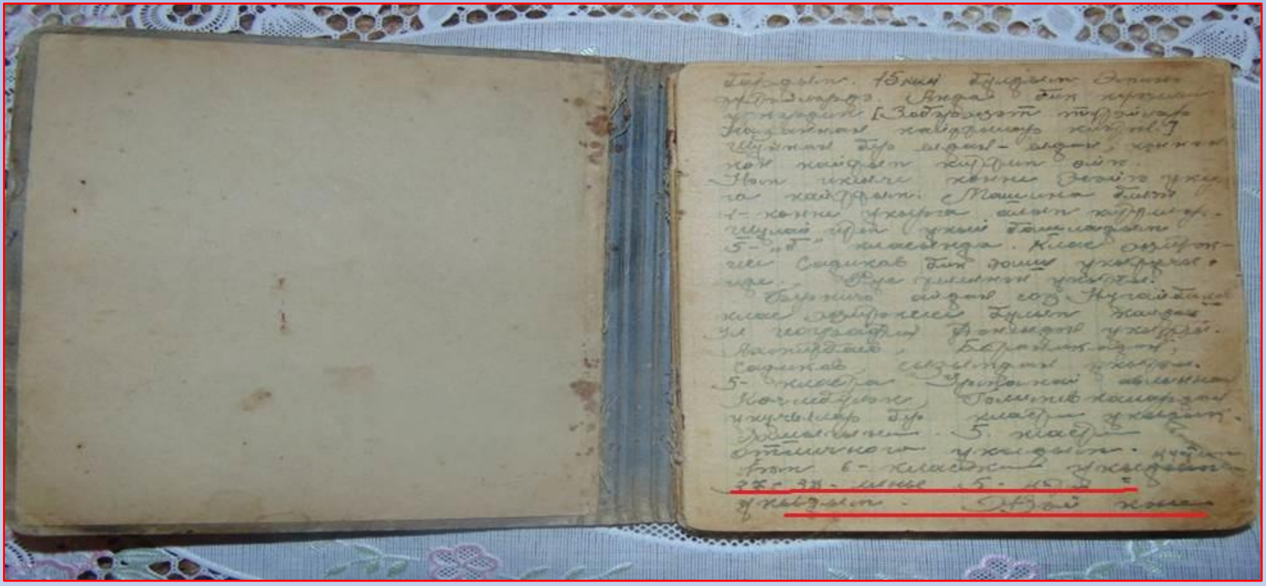

Әлеге куен дәфтәрен 1942 елда А.Мөгавия агай үзе белән фронтка алып китә. (рәс. № 2)

№ 2 ***«.. Шулай итеп 1942 елның 20 августында өйдән чыгып киттем Кызыл Армия сафларына киттем…»***

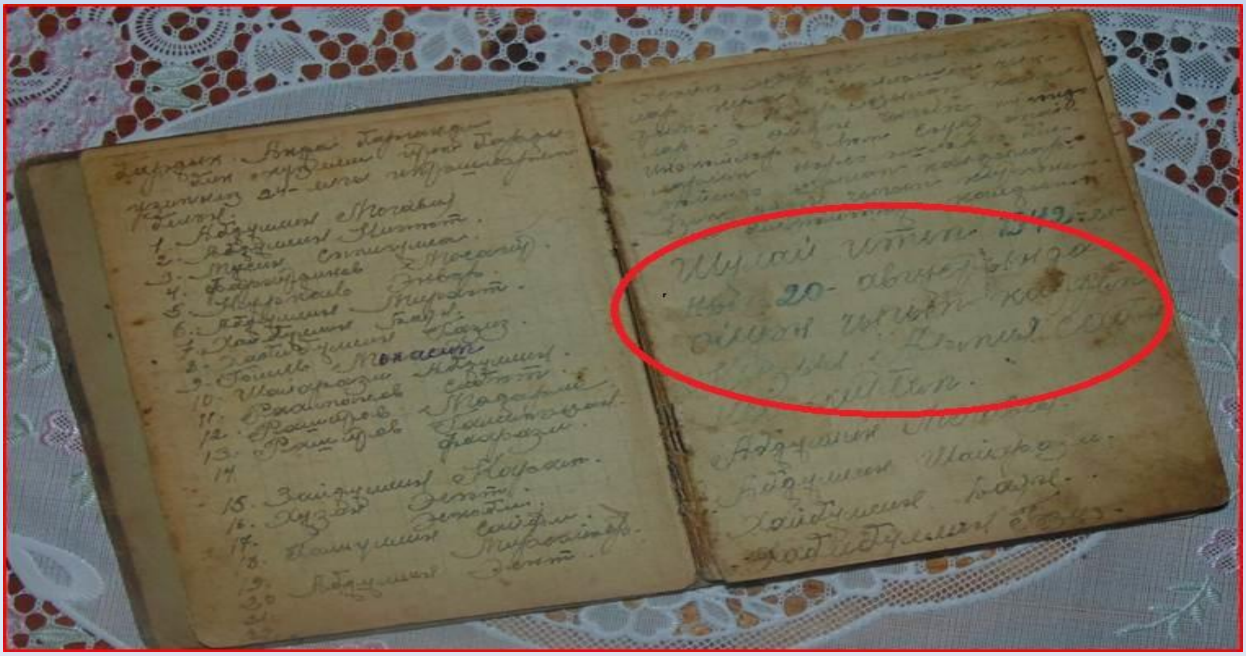

Озын-озак сугыш юллары.... дәһшәтле көннәр вакыйгалары әлеге куен дәфтәре юлларында... (рәс. № 3,4)

№ 3 ***«..29/I – фронтка 7 км кала туктадык. 13 көн урман эчендә тордык Шалаш ясап куйдык та кар өстенә Нарат ботаклары җәйеп шунда йокладык..»***

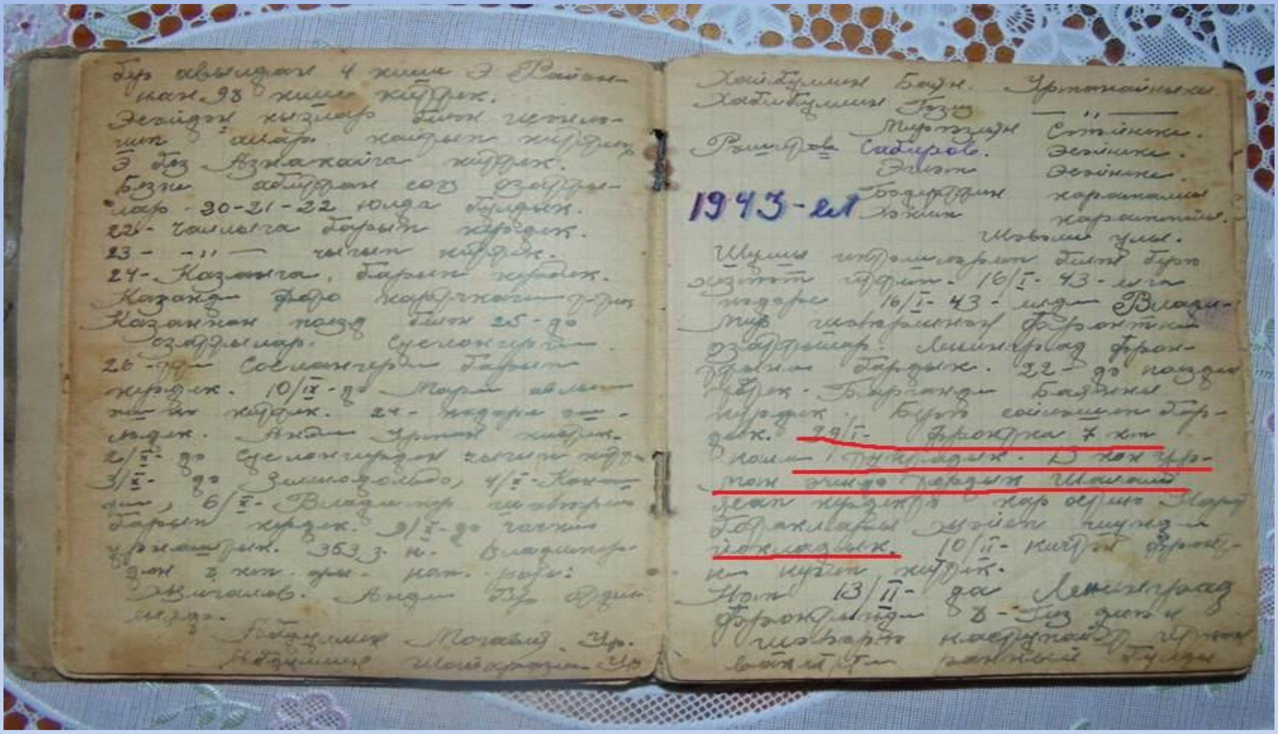

№ 4

«..Шулай итеп 28/XII-дә 4 сәгаттә фронтка озаттылар…»

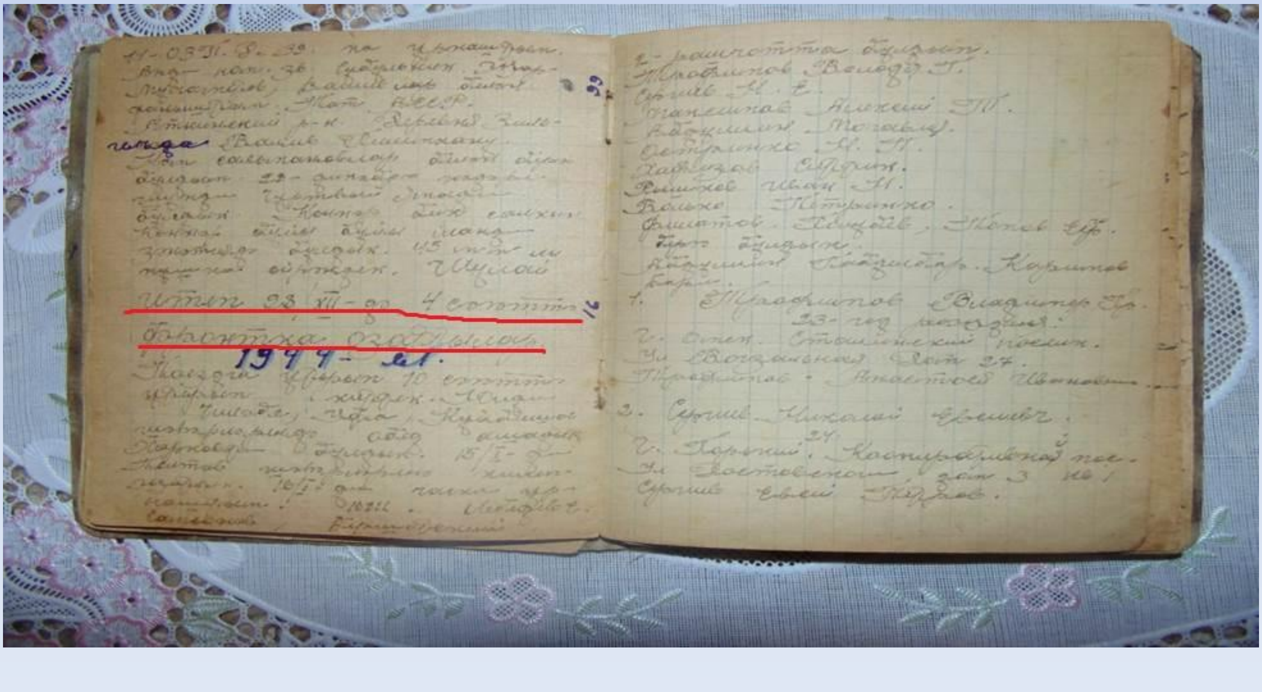

Илбасарны тар-мар итәбез...күп илләрне азат итеп барабыз....
без Җиңүне өмет итәбез...(рәс. № 5,6)

№ 5 ***<u>«Австриянең баш Шәһәре Вены Шәһәрен алдык13 – апрелдә...»</u>***

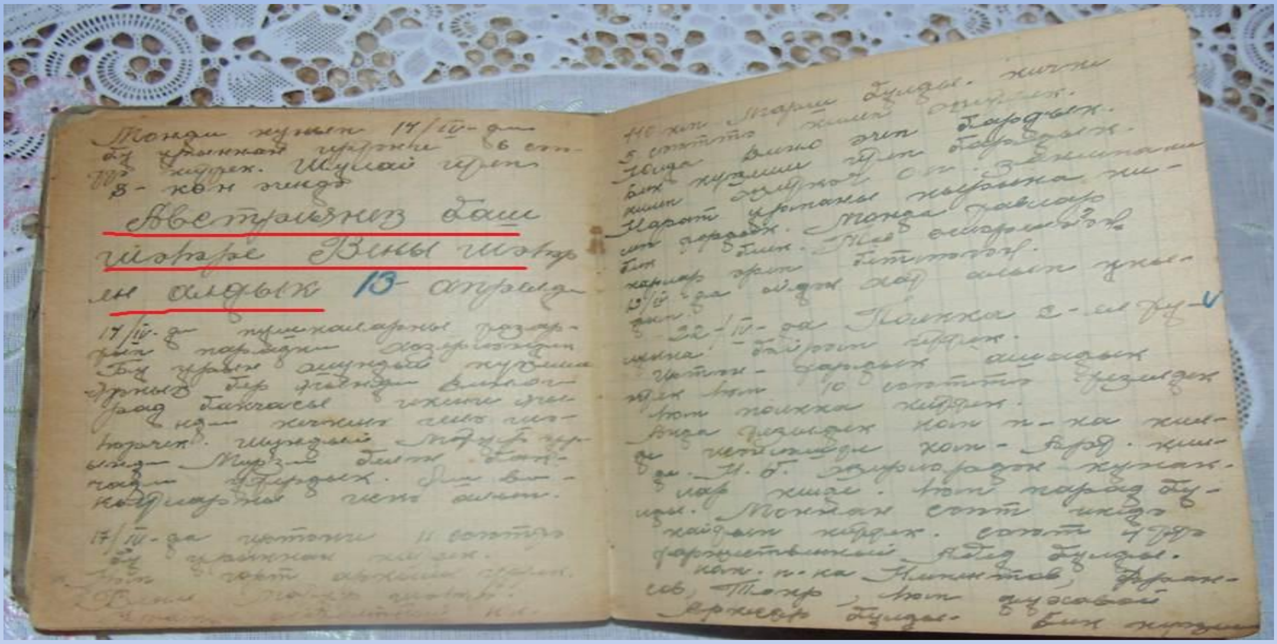

№ 6 ***<u>«..Полтовский областларын кәбәхәт немесләрдән тазарттык…»</u>***

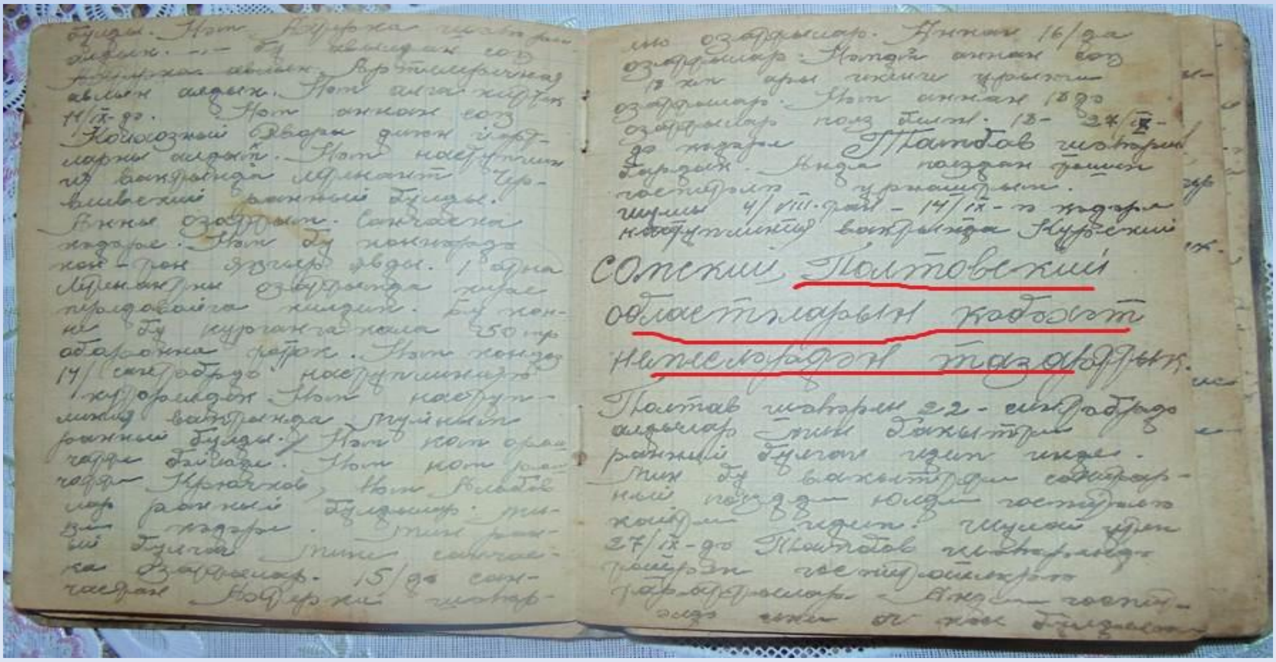

Яшьлек!….Мәхәббәт!....   Бу дәһшәтле еллар күпме яшь гомерләрне өзсә дә, күпме гашыйкларны мәңгелеккә аерса да, кешеләрдә булган бу бөек хисләрне барыбер сындыра алмый... Өмет тулы хисләр күкрәкләрдән ташып чыгып дәфтәр юлларына шигъри юллар булып тезелә...(рәс. № 7,8)

№ 7 ***«…Сәләм сиңа миннән күзләреңә...»***

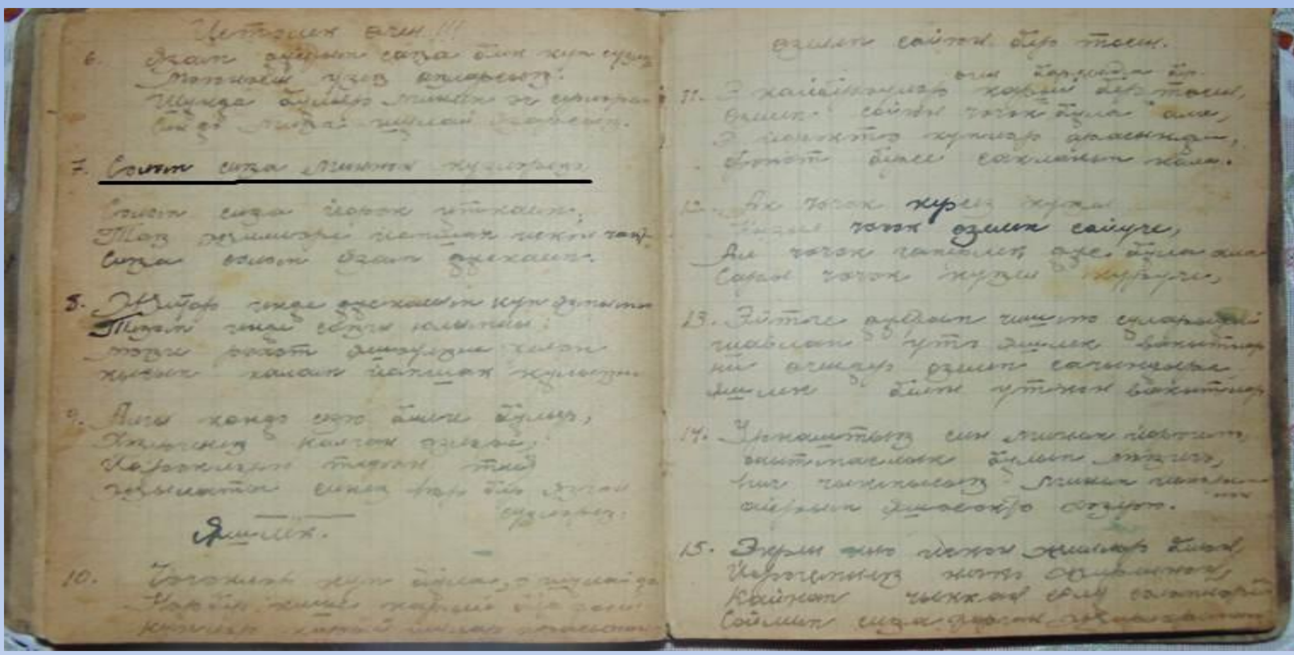

№ 8 ***«…Если любишь попрежнему…»***

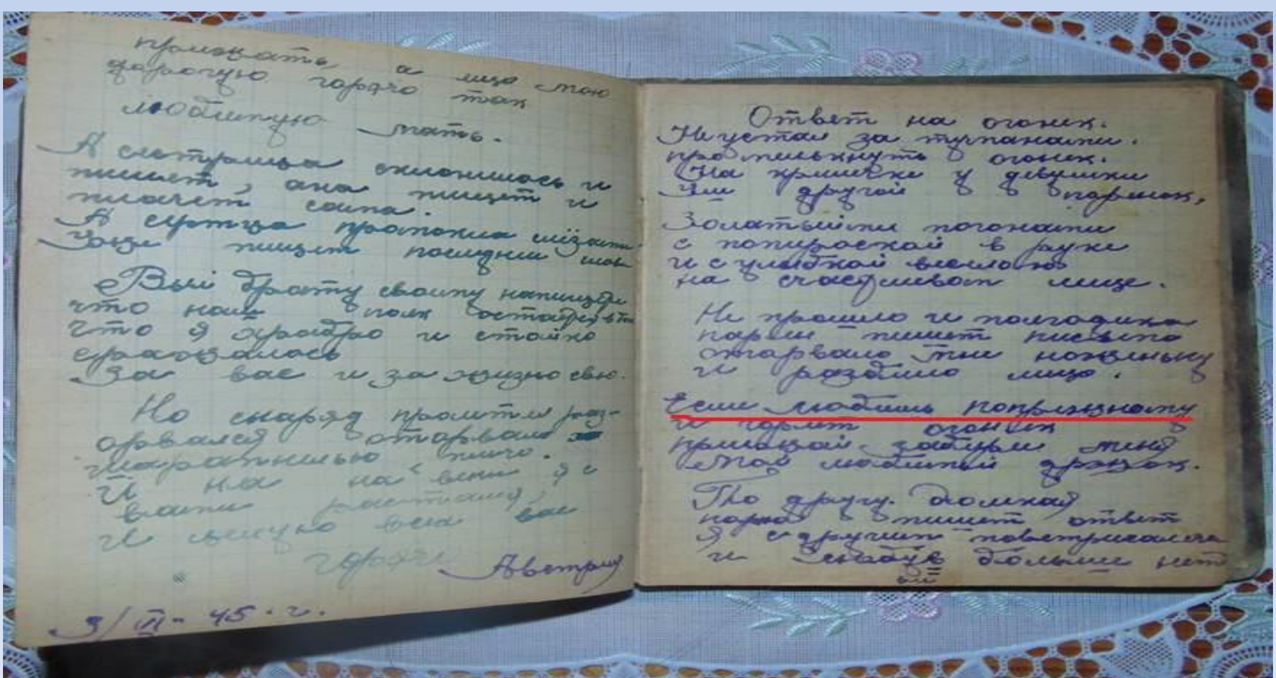

Сагына сезне күңел... солдат дусларым...(рәс. № 9,10)

№ 9

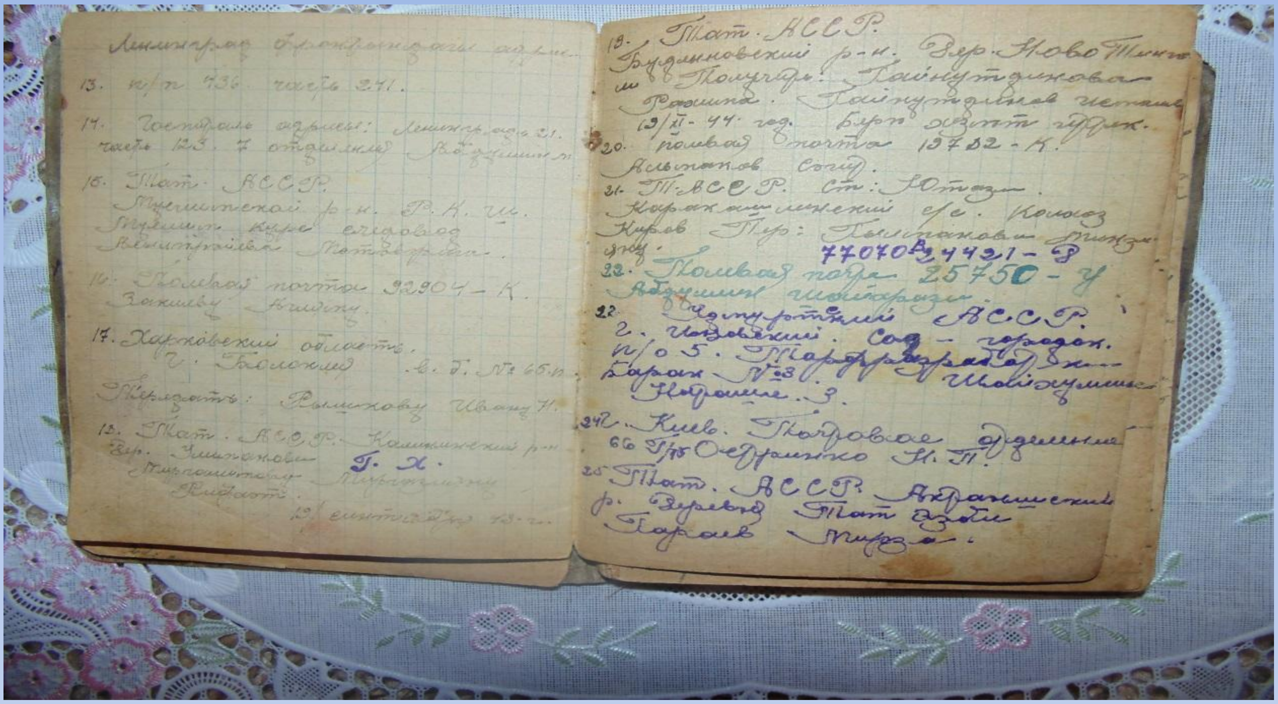

№ 10

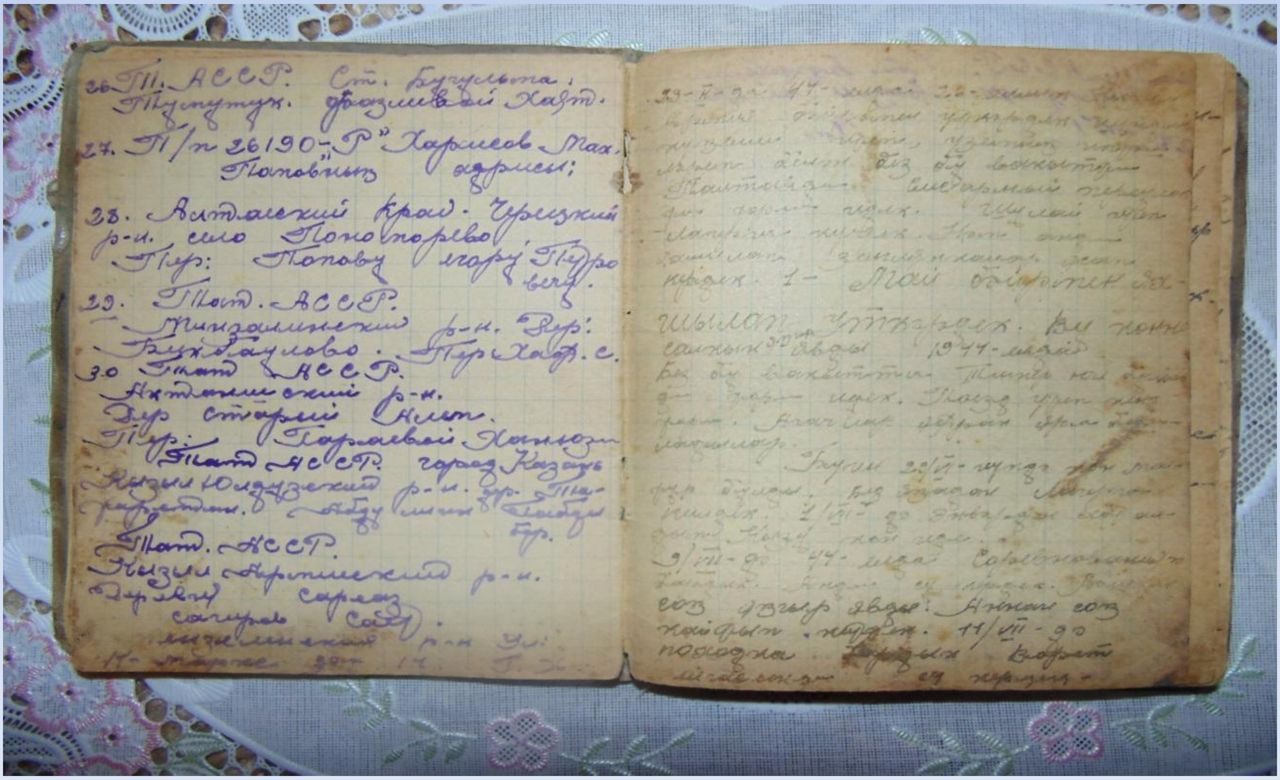

Җиңү таңында.....(рәс № 11)

№ 11

«…9- Майда төнге сәгәт 3 тә Радио буйынча хәбәр иттеләр, германия ,безгә, Красный Армиягә каршылык итүен туктатты дип.

Без шушы хәбәрне ишеткәчтә барлык булган орудиялардан пушкалардан атып,солют иттек. 9 – Майда бөтен дөняда Бәйрәм итәләр җиңү көне итеп. Шулай ук Без 9- Май көнендә германияне җиңү көне итеп,зур бәйрәм ясадык.

Полокта сугыш бетү турында митенг булды....»

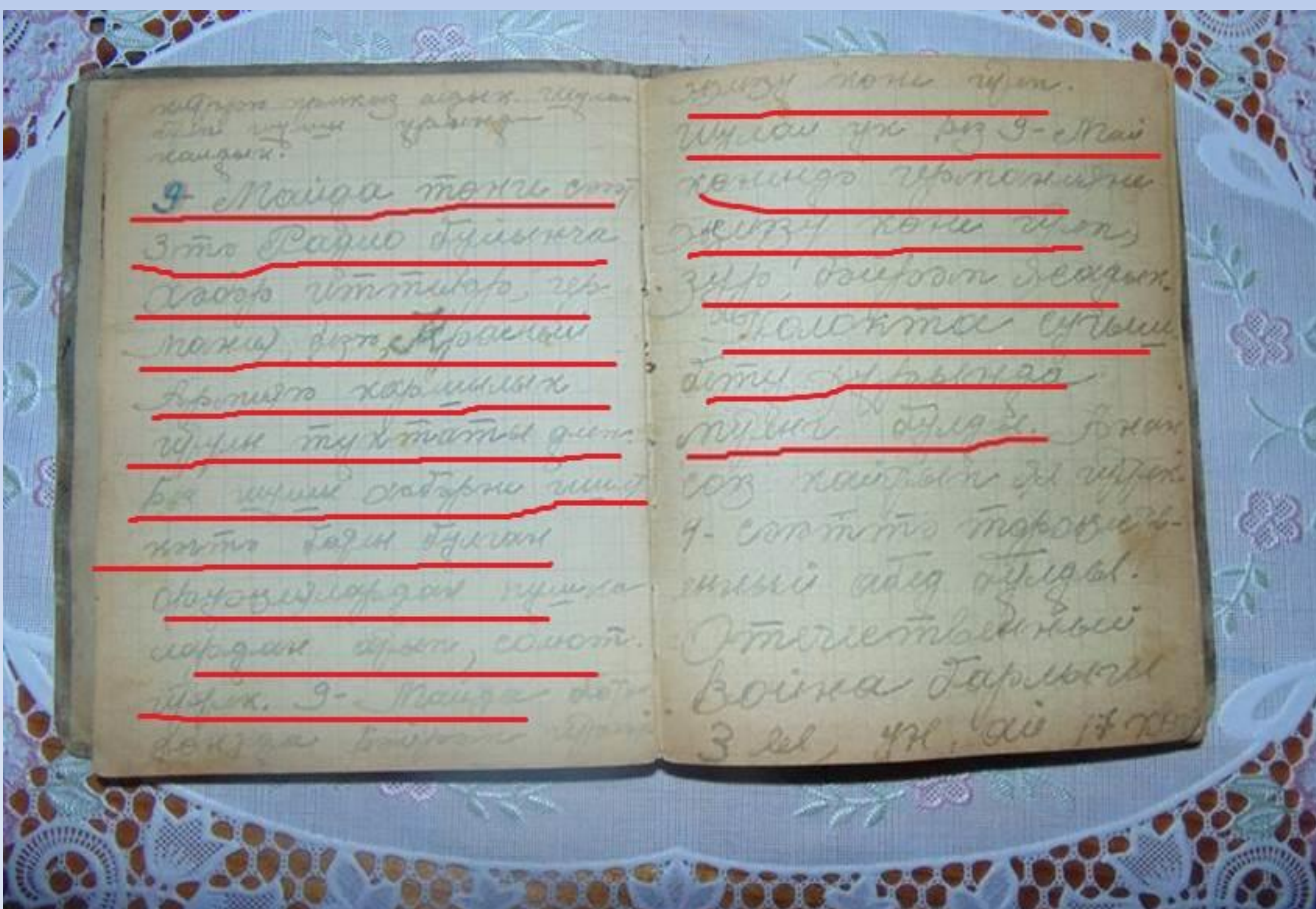

Туган илебезгә кайтып җиттек...(рәс. № 12)

№ 12

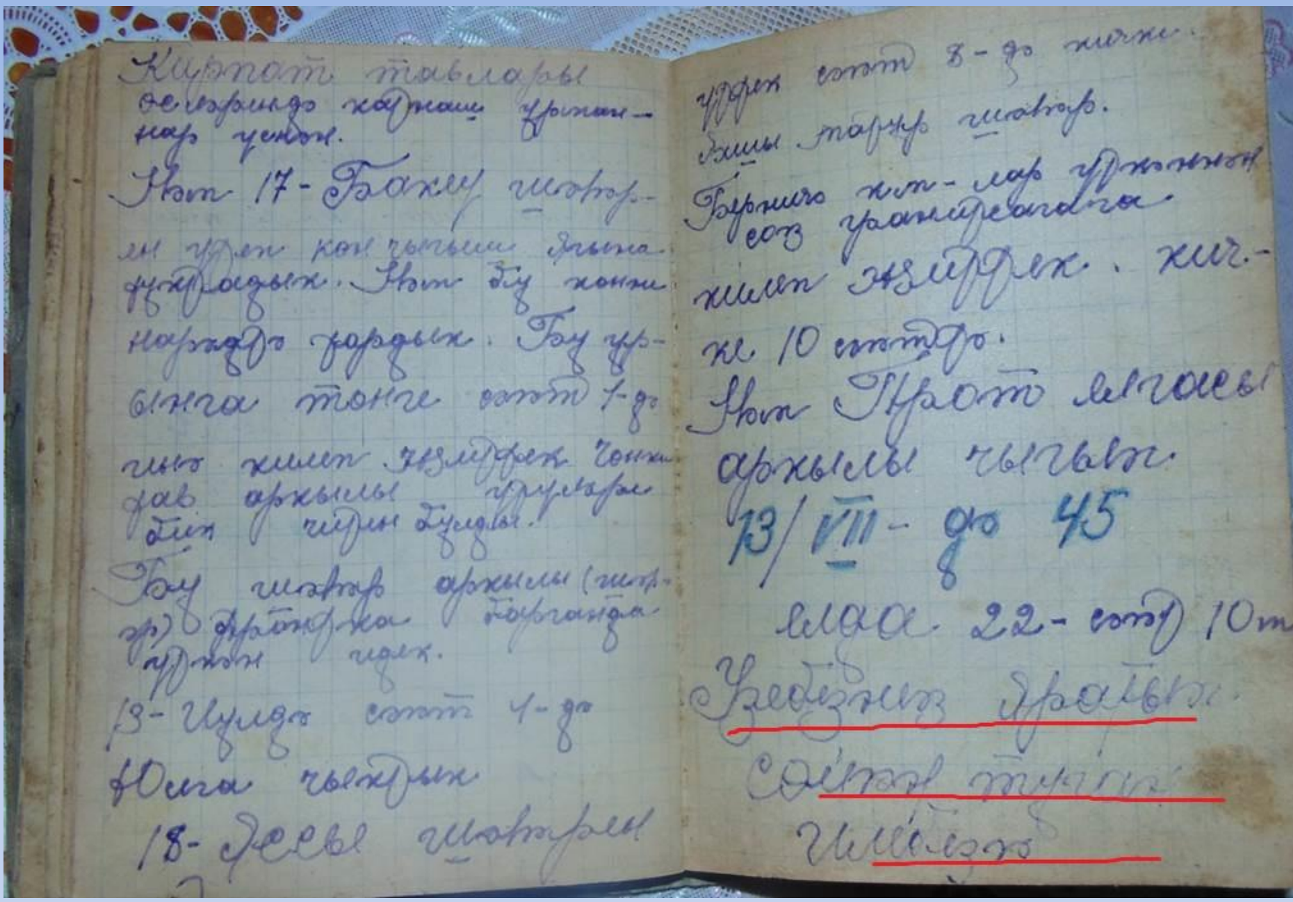

№ 13

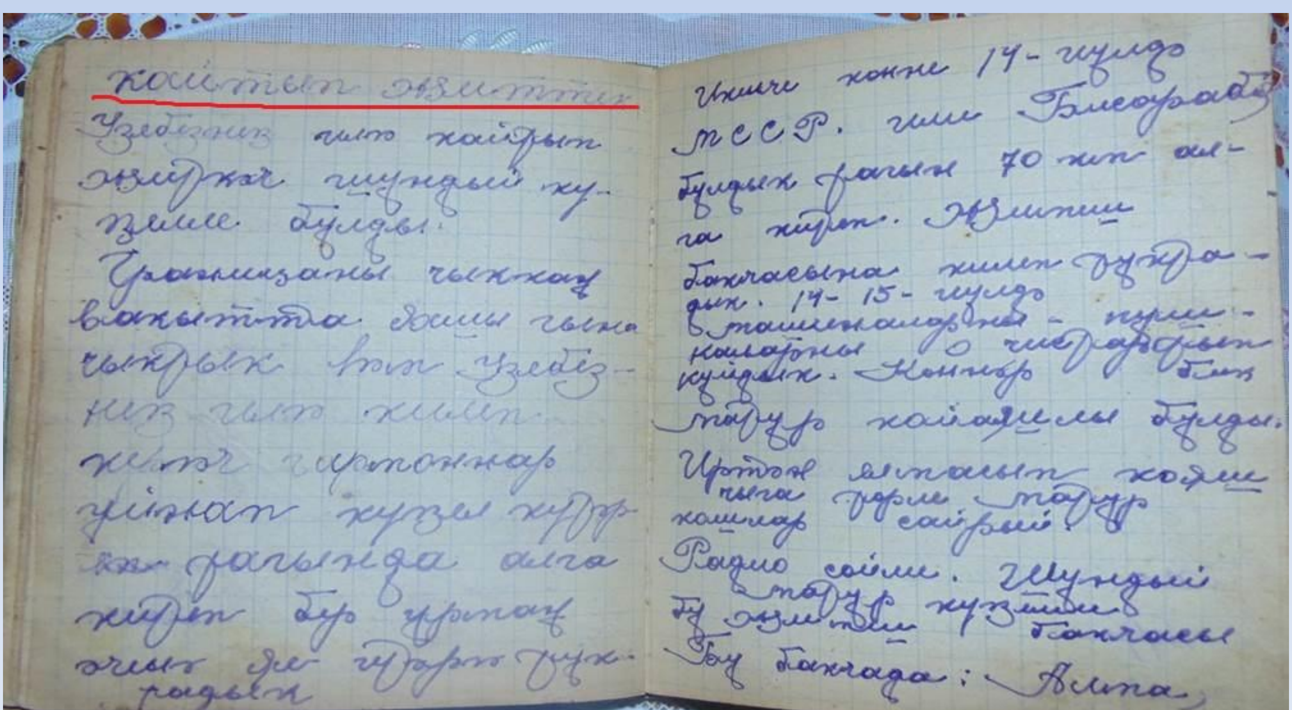

Сугыштан соң ....гомер юлы дәвам итә....(рәс. № 14)

№ 14

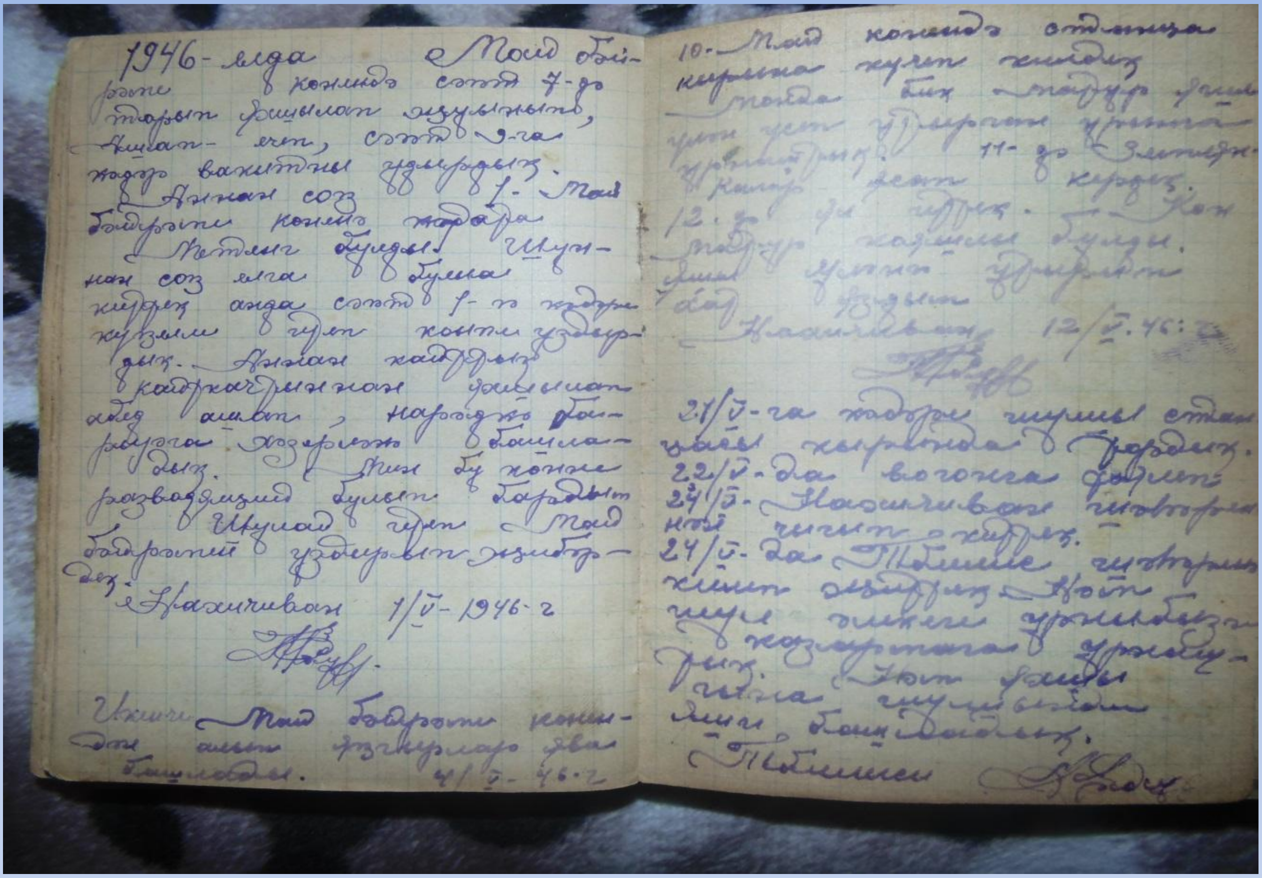
1946-елда ... Май бәй-
...
Нахичиван 1/V-1946-г

...
Нахичиван 12/V.46

21/V-га ...
22/V-да вогонга ...
24/V-да ...

Бүгенге көндә - 75 нче Җиңү язын каршылаганда, 80 елдан артык гомере булган әлеге ядкарьнең урыны төп нигездә – өйнең түрендә...

Нуркаев Әнвәр Зиннур улы

16.09.1924-23.12.2012

Хәрби заданиеләрне үтәгәндә күрсәткән батырлыклары өчен бирелгән Дәүләт бүләкләре

Нуркаев Әнвәр Зиннур улы Урманай авылында 1924 нче елда туган. Ул атлар карый, авылда төрле эшләр башкара. Сугыш башлангач, аңа бер елдан артык тылда эшләргә туры килә. Аннан инде 1942 нче елның 8 сентяберендә, 18 яшь тулган көнне, ул сугышка китә. Башта Чаллыда, аннан Горький шәһәрендә була.

Аларны Горькийдан 40 км урман эчендә урнашкан учебный батальонга урнаштырганнар. 1943 елның 17 нче гыйнварына кадәр шунда була. 1943 елның гыйнварында Белоруссия фронтына җибәрелә. Әнвәр бабай авыр, озын сугыш юлы утә. Тула шәһәре яныннан башлап Белоруссия, Могилев, Польша, аннан соң Германия, Берлинга барып җитәргә бары тик 80 км гына кала.

Сугыш Әнвәр бабай өчен 1945 елның 9 маенда гына бетми әле. 1945 елның июнь айларында Германиядән Себер ягына китә. Улан-Удэ шәһәренә барып җитә. Ул сугышны 1948 елда гына тәмамлаган. Сугыш бетеп, 3 ай торгач, Япония белән сугышка җибәргәннәр. Япониягә барып җитә алмаган. Монголиянең Улан-Удэ шәһәре тирәсендә аларны поездан төшергәннәр. 1946 елга кадәр тау өстендә юллар салдырганнар. 1947 нче елны безнең Башкорстанның Кандра станциясенә җибәргәннәр. Монда алар немец әсирләрен саклаганнар, юллар төзегәннәр.

Кызылармия кенәгәсе - Нуркаев Әнвәр Зиннур улының дәһшәтле еллар ядкаре.

1942 нче елгы кызылармия кенәгәсендә Әнвәр агага сугыш вакытында бирелгән әйберләр исемлеге язылган.

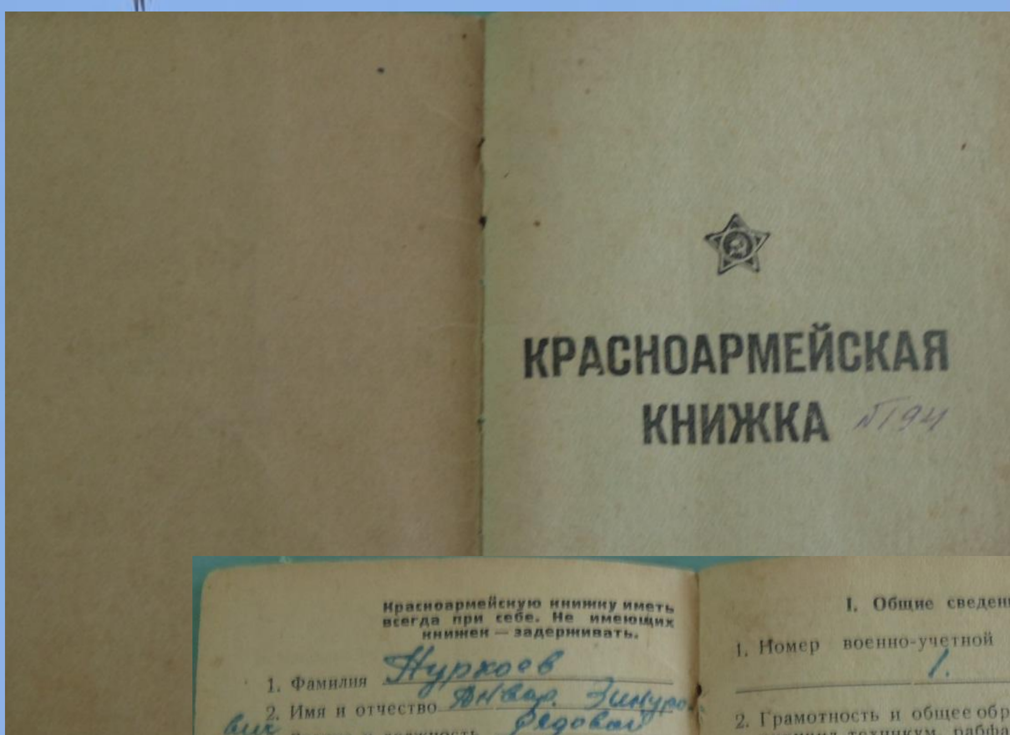

КРАСНОАРМЕЙСКАЯ КНИЖКА №194

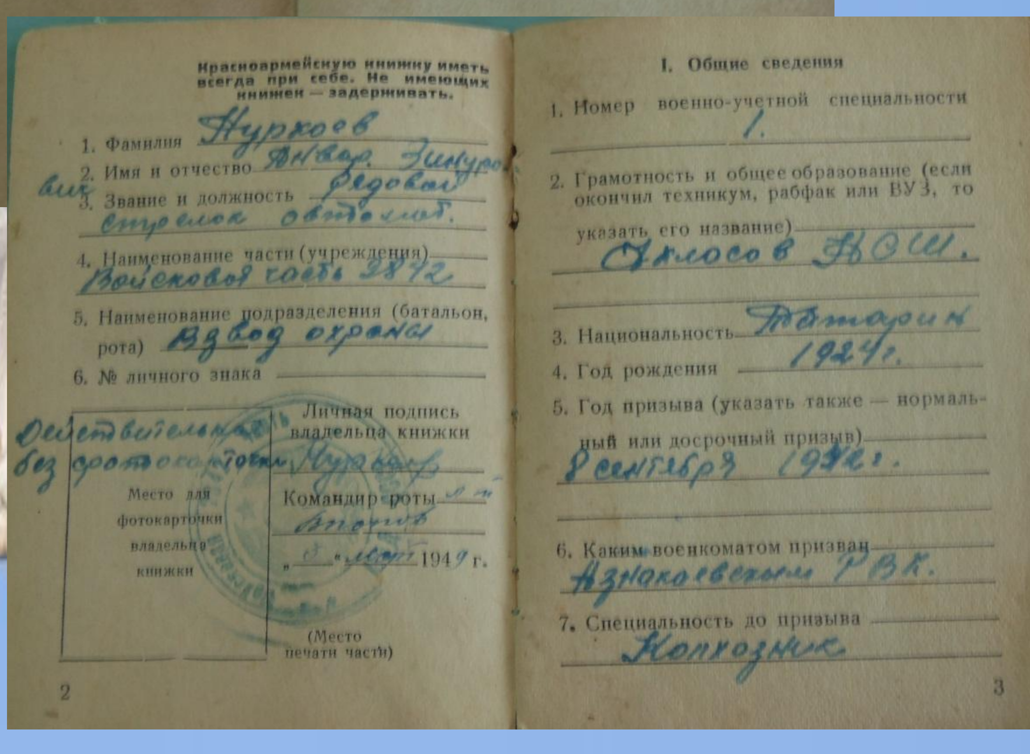

Красноармейскую книжку иметь всегда при себе. Не имеющих книжек — задерживать.

1. Фамилия Нуркаев
2. Имя и отчество Әнвар Зиннурович
3. Звание и должность рядовой стрелок автовзвод.
4. Наименование части (учреждения) Войсковая часть [illegible]
5. Наименование подразделения (батальон, рота) Взвод охраны
6. № личного знака

Действительна без срока [illegible]

Место для фотокарточки владельца книжки

Личная подпись владельца книжки Нуркаев

Командир роты [illegible]

„5" [illegible] 194_ г.

(Место печати части)

2

I. Общие сведения

1. Номер военно-учетной специальности 1.
2. Грамотность и общее образование (если окончил техникум, рабфак или ВУЗ, то указать его название) [illegible] НСШ.
3. Национальность Татарин
4. Год рождения 1924 г.
5. Год призыва (указать также — нормальный или досрочный призыв) 8 сентября 1942 г.
6. Каким военкоматом призван Азнакаевским РВК.
7. Специальность до призыва Колхозник

3

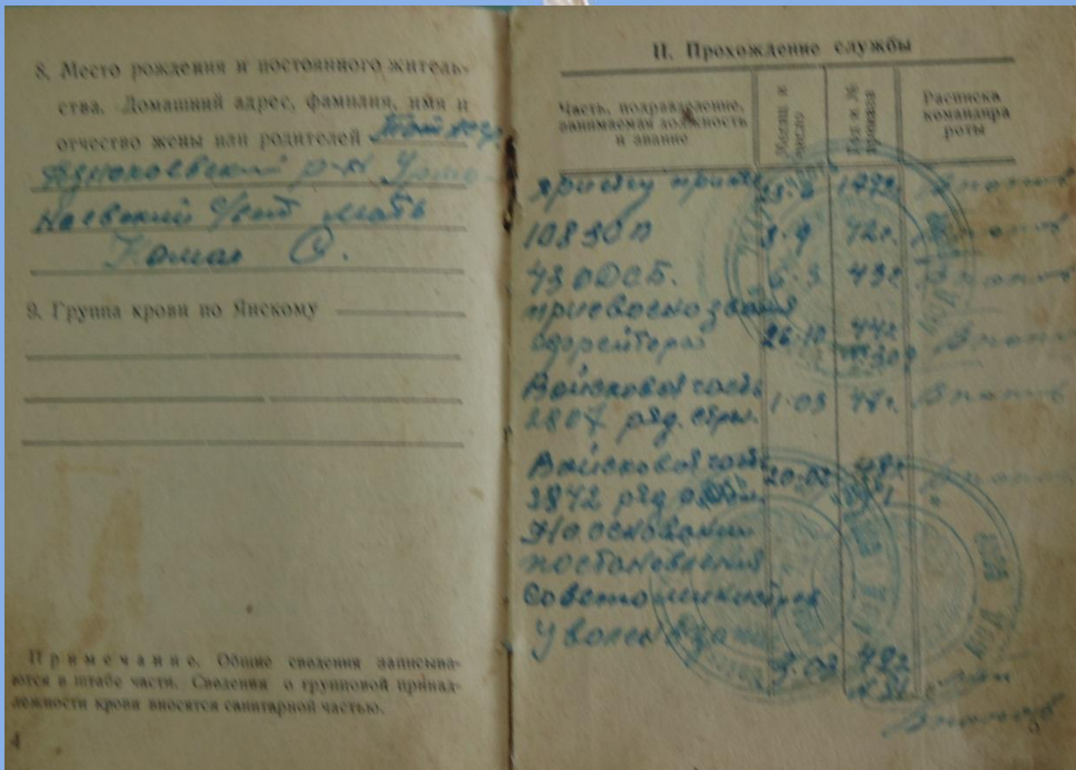

8. Место рождения и постоянного жительства. Домашний адрес, фамилия, имя и отчество жены или родителей [illegible]

[illegible] р-н [illegible]

[illegible]

9. Группа крови по Янскому

Примечание. Общие сведения записываются в штабе части. Сведения о групповой принадлежности крови вносятся санитарной частью.

4

II. Прохождение службы

Часть, подразделение, занимаемая должность и звание	Месяц и число	Год и № приказа	Расписка командира роты
[illegible]	25.8	1942	[illegible]
108 ЗСП	3.9	42г.	[illegible]
43 ОДСБ.	6.3	43г.	[illegible]
присвоено звание ефрейтора	26.10	44г. №309	[illegible]
Войсковой части 2807 ряд. стр.	1.03	45г.	[illegible]
Войсковой части 3842 ряд. [illegible]	20.03	48г.	
На основании постановления Совета министров уволен в запас	9.03	49г.	[illegible]

5

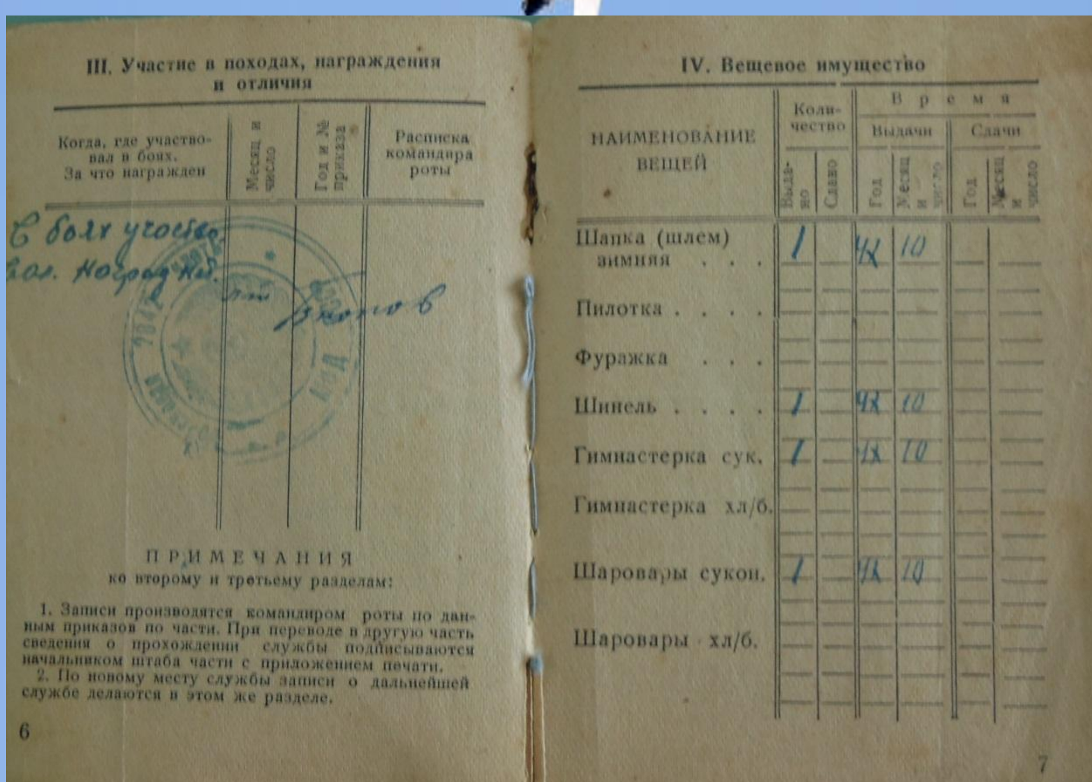

III. Участие в походах, награждения и отличия

Когда, где участвовал в боях. За что награжден	Месяц и число	Год и № приказа	Расписка командира роты
В боях участвовал. Не награжден.			[illegible]

ПРИМЕЧАНИЯ ко второму и третьему разделам:

1. Записи производятся командиром роты по данным приказов по части. При переводе в другую часть сведения о прохождении службы подписываются начальником штаба части с приложением печати.
2. По новому месту службы записи о дальнейшей службе делаются в этом же разделе.

6

IV. Вещевое имущество

НАИМЕНОВАНИЕ ВЕЩЕЙ	Количество: Выдано	Количество: Сдано	Время выдачи: Год	Время выдачи: Месяц и число	Время сдачи: Год	Время сдачи: Месяц и число
Шапка (шлем) зимняя	1		48	10		
Пилотка						
Фуражка						
Шинель	1		48	10		
Гимнастерка сук.	1		48	10		
Гимнастерка хл/б.						
Шаровары сукон.	1		48	10		
Шаровары хл/б.						

7

IV. Вещевое имущество

НАИМЕНОВАНИЕ ВЕЩЕЙ	Количество: Выдано	Количество: Сдано	Время выдачи: Год	Время выдачи: Месяц и число	Время сдачи: Год	Время сдачи: Месяц и число
Шаровары ватные						
Рубаха нательная	1		42	10		
Рубаха тепл. нижн.	1		42	10		
Кальсоны . . .	1		42	10		
Полотенце . . .	1		42	10		
Платок носовой	3		42	10		
Портянки летние						
Портянки зимние	1		42	10		
Перчатки теплые						
Сапоги	1		42	10		

IV. Вещевое имущество

НАИМЕНОВАНИЕ ВЕЩЕЙ	Количество: Выдано	Количество: Сдано	Время выдачи: Год	Время выдачи: Месяц и число	Время сдачи: Год	Время сдачи: Месяц и число
Ботинки						
Обмотки . . .						
Полушубок . .						
Валенки						
Наволочка тюфячная						
Наволочка подушечная нижняя						
Наволочка подушечная верхняя						
Простыня . . .						
Одеяло						

IV. Вещевое имущество

НАИМЕНОВАНИЕ ВЕЩЕЙ	Количество: Выдано	Количество: Сдано	Время выдачи: Год	Время выдачи: Месяц и число	Время сдачи: Год	Время сдачи: Месяц и число
Ремень поясной	1		42	10		
Ремень брючный	1		42	9		
Ремень ружейный						
Ремень для скатки шинели . . .						
Ранец (вещмешок)	1		42	10		
Снаряжение бойца кавалерии . .						
Сумка патронная						
Сумка для ручн. гранат . . .						
Котелок	1		42	10		
Кружка	1		42	10		
Чехол к котелку						
Чехол к фляге .						

V. Вооружение и техническое имущество

НАИМЕНОВАНИЕ ИМУЩЕСТВА И ВООРУЖЕНИЯ	Количество: Выдано	Количество: Сдано	Время выдачи: Год	Время выдачи: Месяц и число	Время сдачи: Год	Время сдачи: Месяц и число

ПРИМЕЧАНИЯ:

1. Номера винтовки, противогаза и других предметов вооружения проставляются в графе „Наименование имущества и вооружения".
2. В книжку записываются винтовки и другое оружие с перечислением положенных к нему и выданных солдату принадлежностей и запасных деталей (индивидуальный ЗИП).

Бу кенәгә Әнвәр аганың кызы Сәлимә апаның өй түрендәге китап өстәлендә, дәһшәтле елларның истәлекле ядкарьләренең берсе булып, бүгенге көнгә кадәр саклана.